

บงกช ชัยวิชานันท์ 2552: การศึกษาความแตกต่างของตัวอย่างปมไม้ที่สุมจากลอบปูที่มีสีอ่อน และขนาดตาอวนต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการประเมินทรัพยากรสัตว์น้ำและการจัดการประมง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการประมง) สาขาการจัดการประมง ภาควิชาการจัดการ ประมง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรกร์ ไตรศักดิ์, Ph.D. 64 หน้า

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจับ และการเลือกจับของลอบปูแบบพับได้ที่ใช้กันโดยทั่วไปในการประมงปูม้าพื้นบ้าน โดยเน้นศึกษาความแตกต่างในเรื่องสีอ่อน และขนาดตาอวน ได้แก่วรรณการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างลอบปูแบบพับได้ที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวนเท่ากัน คือ 2.50 ซม. และระหว่างลอบปูแบบพับได้ที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 0.75 ซม. กับลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 2.50 ซม. โดยเป็นสีอ่อนสีเดียวกัน ผลจากการศึกษาพบว่า ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวมีประสิทธิภาพในการจับที่ดีกว่าลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวนเท่ากัน ซึ่งเป็นลอบปูที่ใช้กันทั่วไปในการทำประมงปูม้าพื้นบ้าน นอกจากนี้ ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวยังสามารถจับปูม้าที่มีขนาดโดยเฉลี่ยใหญ่กว่า และได้ปูม้าที่หลากหลายขนาดมากกว่าปูม้าที่จับได้จากลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียว ส่วนลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวนต่างกัน แต่สีของอวนเป็นสีเดียวกันพบว่า ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวมีประสิทธิภาพการจับดีกว่าลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 0.75 ซม. ทั้งนี้ ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวสามารถจับปูม้าที่มีขนาดโดยเฉลี่ยเล็กกว่า แต่สามารถจับปูม้าได้หลากหลายขนาดมากกว่าปูม้าที่จับได้จากลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 2.50 ซม. ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 2.50 ซม. และลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่มีขนาดตาอวน 0.75 ซม. นั้น ผลการศึกษาไม่พบว่า ลอบปูที่มีรูปแบบของอวนดังกล่าวมีคุณสมบัติในการเลือกจับเฉพาะเพศ หากพิจารณาถึงผลตอบแทนการทำประมงในระยะสั้นแล้ว ชาวประมงควรใช้ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียว เนื่องจาก ให้ผลผลิตที่ทำรายได้และกำไรดีกว่าการทำประมงโดยลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวที่ใช้กันอยู่ในการประมงทั่วไป แต่ในระยะยาวลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวอาจมีต้นทุนที่สูงกว่าลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการทำประมงสูงขึ้นไปอีก ทำให้ไม่มั่นใจได้ว่าการทำประมงโดยลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวจะให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า อย่างไรก็ตาม การศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐศาสตร์เหล่านี้อยู่นอกเหนือขอบเขตของการศึกษานี้ เนื่องจากคุณสมบัติในการเลือกจับเฉพาะขนาดของลอบปู การใช้ลอบปูสำหรับเป็นเครื่องมือสุมตัวอย่างในการศึกษาประชากรสัตว์น้ำ นักวิจัยควรตระหนักว่า ตัวอย่างที่ได้จากการสุมด้วยลอบปู ไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของประชากรนั้น ๆ แต่เนื่องจากผลจากการศึกษานี้ที่ชี้ให้เห็นว่า การเลือกจับของลอบปูขึ้นอยู่กับรูปแบบของอวน เช่น ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวมีการเลือกจับปูบางขนาดที่ต่างไปจากขนาดปูที่ลอบปูที่ใช้สีอ่อนสีเดียวกับสีเขียวเลือกจับ ดังนั้น หากมีความจำเป็นต้องใช้ลอบปูในการสุมตัวอย่าง นักวิจัยอาจพิจารณาใช้ลอบปูที่มีรูปแบบของอวนต่าง ๆ กัน รวมทั้งลอบปูที่มีรูปร่างและขนาดที่ต่างกันในการสุมตัวอย่าง เพื่อเพิ่มความหลากหลายหรือให้ครอบคลุมสมาชิกของประชากรที่ศึกษาให้ได้มากที่สุด